

Közhasznúsági jelentés a 2019. évről

Szakmai beszámoló

A Magyar Élelmiszerbank Egyesület nonprofit szervezet, melynek célja, hogy az információgyűjtés, szervezés és megvalósítás, valamint a publicitás eszközeivel kapcsolatot teremtsen az országunkban felhalmozódó élelmiszerfeleslegek és az arra rászorulóknak között, ezzel elősegítse a szegénység és az éhezés csökkenését. Az Egyesület, az első magyar élelmiszerbank, 2005. szeptember 13-án alakult meg Budapesti Élelmiszerbank Egyesület néven. Az Egyesületet magánszemélyek alapították. A Fővárosi Bíróság 2005. november 30-i hatállyal Egyesületünket közhasznú szervezatként nyilvántartásba vette. 2006 szeptemberétől az Egyesület neve Magyar Élelmiszerbank Egyesület.

Az Egyesület működése – összhangban az Európai Élelmiszerbankok Szövetségének Kartájában lefektetett alapelvekkel – a gyűjtési és elosztási tevékenységen alapul. Ez a következő négy pilléren nyugszik:

1. A fölösleges élelmiszerek gyűjtése:

Az Egyesület céljainak egyike a pazarlás elleni küzdelem. Az Egyesület tevékenysége ezért arra irányul, hogy a mindenkori élelmiszerbiztonsági előírások legteljesebb betartása mellett összegyűjtse:

- a) az áruházláncok fölösleges élelmiszereit;
- b) az élelmezésügyi szektor többlettermelését;
- c) a technikai vagy kereskedelmi okból nem forgalmazható élelmiszereket;
- d) a mezőgazdasági fölösleget;

Mindezen hozzájárulások és adományok INGYENESEK, azokat az Egyesület ellenszolgáltatás és térítés nélkül fogadja el és gyűjti össze.

2. Elosztás:

Az Egyesület célja, hogy olyan szervezeteknek, intézményeknek legyen szolgálatára, amelyek a nélkülözés ellen küzdenek. Az Egyesület ezért nem maga osztja ki közvetlenül az általa gyűjtött javakat a rászorulóknak, hanem olyan országos vagy helyi szociális, ill. karitatív szervezeteken, csoportokon és közösségeken keresztül teszi ezt, amelyek kapcsolatban állnak a rászorulókkal. A kedvezményezett szervezetek számára történő átadás ellenszolgáltatás és térítés nélkül, INGYENESEN történik. A kedvezményezett szervezetekkel az Egyesület megállapodást köt az élelmiszerek átadásáról, fenntartva, hogy az Egyesület nem rendelkezik minden kívánatos és szükséges termékkel. Az élelmiszereket e kedvezményezett szervezetek élelmiszercsomagok, szociális étkezdékben történő étkeztetés vagy egyéb fogadóhelyeken történő átadás útján juttatják el a rászorulóknak.

3. Működés:

Az Egyesület nonprofit alapon, felelős és aktív szolidaritás által vezéreltetve végzi tevékenységét. Működésének költségeit ezért elsősorban harmadik személyek által nyújtott adományokból és támogatásokból finanszírozza, tevékenységéhez pedig jelentős mértékben járul hozzá a

közreműködők önkéntes, ellenszolgáltatás nélkül végzett munkája. Ugyanakkor szükséges megjegyezni, hogy a napi működés volumene és fenntarthatósága elengedhetlenné teszi a fizetett alkalmazottak jelenlétét is a kulcsfontosságú feladatok ellátásához (management, logisztika, osztás, áruházi kör fejlesztése, szervezetek segítése, auditja és az adminisztráció).

4. Motiváció:

Az Egyesületet jóakarók, önkéntesek, valamint különböző lelki és humánus szempontok által vezérelt szervezetek éltetik és motiválják. Tevékenységével ezért tanúságot tesz arról is, hogy sokféle és eltérő felfogású személyek és szervezetek is képesek összefogni mások szolgálata érdekében.

A kitűzött célok elérésének érdekében egyesületünk 2019. év során az alábbi eredményeket érte el:

- A szétozott élelmiszerek teljes mennyisége összesen 10.803 tonna volt 2019-ben (2018-ban 10.951 tonna, 2017-ben 9.222 tonna, 2016-ban 4.727 tonna volt). 2019-ben áruházi ételmentés 352 áruházból történt (a 2018-as 301 áruházhoz, a 2017-es 221 áruházhoz és a 2016-os 123 áruházhoz képest). Bár a mennyiségben nem történt jelentősebb változás, a mentett élelmiszerek értéke jelentősen nőtt (2018-ban 6,51 Mrd Ft volt, 2019-ben 7,32 Mrd Ft), és bővült a tápanyagban gazdag élelmiszerek aránya is.
- Az összegyűjtött élelmiszerek szétozására 2019-ben több mint 400 szervezettel kötöttünk együttműködési megállapodást és dolgoztunk együtt az élelmiszeradományok rászorulókhöz való eljuttatásában (2018-ban több mint 350 partnerünk volt, 2017-ben 350 és 2016-ban közel 325 szervezettel dolgoztunk együtt). Az együttműködő szervezetek száma folyamatosan bővült az év folyamán, az áruházi mentés bővülésével arányosan, illetve az egyszeri szerződéses szervezetek miatt, akiket az Édes száj programba vontunk be.
- Az adományok 2019-ben a partnerszervezeti hálózaton keresztül több mint 300 ezer nélkülözőhöz jutottak el Magyarországon. Az Egyesület az év során rendszeresen látogatta a partnerszervezeteket, ezáltal pontosabb képet kapott az adománnyal ellátottakról, javult a kommunikáció és a szervezeti kapcsolattartás minősége is. 2019-ben 275 szervezetlátogatást valósítottunk meg, amelynek 85%-át meglévő szervezet látogatása, személyes szakmai támogatása tette ki, a továbbiak pedig új kapcsolatok felépítésére irányultak.

Az élelmiszer mennyisége 2019-ben az alábbi forrásokból tevődött össze:

- Vállalati forrásokból, a központi raktárunkba összesen 1.189 tonna adomány érkezett, amelynek értéke 1.626 millió forint volt. Az adományok mind tartós élelmiszert, mind pedig friss árukat (zöldség, gyümölcs, hús és tejtermék) tartalmaztak, ez mind mennyiségi, mind minőségi (és ezáltal értékbeli) növekedés 2018-hoz képest. (2018-ban 825 tonna élelmiszer érkezett 1.125 millió forint értékben, 2017-ben 851 tonna élelmiszer érkezett, 1.036 millió forint értékben, 2016-ban 956 tonna, mintegy 1.081 millió forint értékben.)
- Magánszemélyek adományozása révén a novemberi karácsonyi gyűjtésünk során összesen 281 tonnányi élelmiszert gyűjtöttünk össze 4 áruházlánc 206 áruházában, 149 millió forint értékben, amely nagyjából a 2018-as szinten volt (284 tonna és 147 millió forint értékben).
- „Áruházi expressz árumentés” projektünk (ALDI, Auchan, KFC, METRO és TESCO áruházakkal karöltve) is sikeres évet zárt. 2019 folyamán összesen 9.375 tonna, 5.549 millió forint értékű élelmiszert sikerült megmenteni és eljuttatni rászorulóknak (2018-ban 9.842 tonna élelmiszer 5.236 millió forint értékben, 2017-ben 8.140 tonna élelmiszer

4.006 millió forint értékben, 2016-ban 3.518 tonna 1.992 millió forint értékben). Bár az áruházláncok mentésbe bekapcsolt üzleteinek száma, és az általuk adományozott árucsoportok folyamatos bővülése látszik, az átadott áru összmenyiségében megfigyelhető a stagnálás, vagy egyes láncoknál a csökkenés, a láncok tudatosabb készletgazdálkodási és selejtezési folyamatai miatt.

Az év során a következő jelentősebb események történtek az Egyesület életében:

- 2019-ben sikeres évet zárt a 2018 novemberében útjára indított első helyi Élelmiszerbank. A Hajdú-Bihar Megyei Élelmiszerbank Egyesület célja, hogy a Hajdú-Bihar megyében élő rászorulókat még hatékonyabban tudják ellátni mentett élelmiszerrel. Hajdú-Bihar megyében az Élelmiszerbank 31 partnerszervezetén keresztül több mint 19.000 nélkülözőt – gyermekeket, családokat, időseket, fogyatékkal élőket, hajléktalanokat – lát el mentett élelmiszerekből készített csomagokkal. 2019 folyamán 630 tonna élelmiszert osztott ki (2018-ban mintegy 18 ezer nélkülözőhöz jutott el összesen 550 tonna élelmiszeraomány). A helyi/megyei élelmiszergyártók és forgalmazók bekapcsolása a helyi élelmiszermentésbe még várta magára.
- Az Élelmezési Világnap keretében a FAO Közép-Kelet-Európai irodájával együttműködve októberben megszerveztük a 14. Magyar Adománykonvojt, melyhez 20 magyar és külföldi vállalat csatlakozott, több mint 50 tonnányi élelmiszeraomány átadásával.
- 2019-ban immár 8. alkalommal indítottunk adományprogramot „Együnk Egymásért” néven magánszemélyek, vendéglátó egységek, éttermek és cégek bevonásával. A program rendkívül sikeresnek bizonyult: a résztvevők száma országosan meghaladta a 30-at: éttermek, menzák és vállalati partnereink 24 vállalati sütívásárt és 10 éttermi akciót valósítottak meg. A programból befolyt összeg közel 8 millió forint volt, amely így az előző évekkal összevetve folyamatos növekedést mutat (2018-ban meghaladta az 6 millió forintot, 2017-ben pedig közel 5 millió forint gyűlt össze).
- 2019 novemberében országszerte 206 áruházban (ALDI, Auchan, METRO és TESCO áruházakban) tartottuk karácsonyi élelmiszer-adománygyűjtésünket, ahol több mint 5.000 önkéntes részvételével 281 tonnányi élelmiszert gyűjtöttünk össze és juttattunk el rászorulókhöz még karácsony előtt. (2018-ban 284 tonna élelmiszer gyűlt össze 204 áruházban, 2017-ben 193 áruházban 236 tonna, 2016-ban 120 helyszínen 228 tonna élelmiszer gyűlt össze.)
- 2019-ben tovább folyt a munka a 2014-ben az Agrárminisztériummal együttműködésben indult Élelmiszer Érték Fórum keretei között, melynek titkársági feladatait a Magyar Élelmiszerbank Egyesület látja el. A Fórum keretében rendszeres egyeztetés folyik a tagok között és ülések zajlanak.
- Jótékonyha projektünk keretében cégek és magánemberek számára nyújtunk catering szolgáltatást, ezzel teremtve anyagi forrást az Élelmiszerbank részére. Projektünk egyre sikeresebb: 2019-ben összesen 36 bevételt hozó eseményünk volt (2018-ban 29 esemény, 2017-ben 18 eseményt szerveztünk). A projekt az anyagi forrásszerzés mellett az Élelmiszerbank szélesebb körű megismeréséhez is hozzájárul, így növeli az alaptevékenységünket támogatók számát, ezzel a kapott adományok értéke is hatványozódik. Bár a bevételek jelentősen nőttek 2019-re: 11.720 ezer forintról 32.063 ezer forintra, a projekt 2019-ben sajnos veszteséggé vált: 3.137 ezer forint veszteséggel zártuk az évet (a 2018-as, 2.031 ezer forintos nyereséggel szemben). 2019-ben jelentős beruházás történt: nagyjából 12 millió forint értékben a raktárépületen belül kialakított professzionális konyha helyiség kialakítása, hozzá tartozó gépekkel, valamint a catering szolgáltatáshoz szükséges egyéb eszközök (sátor, sörpádok) beszerzése valósult meg. Az

Élelmiszerbank jelentős lehetőséget lát abban, hogy a projekt bővülésével rendszeres és stabil forrást biztosítson a főtevékenységnek, melynek keretében az élelmiszereket menteni tudjuk. A projektbővülés magával hozta az alkalmazotti létszám bővülését is (+2fő). A Jótékonyha projekt keretében 2019-ben további 34 olyan esemény valósult meg, amelynek során önkéntesek segítségével rászorulóknak részére készítettünk minőségi ételt.

- Tovább folytatódott az Élelmiszerbank "Esélyt az Ételnak" elnevezésű projektje, amely online nyújt általános tájékoztatást az élelmiszer-pazarlás hátterével kapcsolatosan, és emellett hasznos tippeket ad arról, hogy magánemberként mit tehetünk az ügy érdekében. Emellett hasznos alkalmazásokat is találunk, mint például a bevásárlólista-készítő vagy receptkereső maradék alapanyagokból. 2019-ben elkészült ennek a projektnek a 3 modulból álló szemléletformáló programja is cégek részére, ami tematikusan vezeti végig az adott vállalat dolgozóit a fenti témában. Ezt a programot 5 cég rendelte meg tőlünk 2019-ben.
- Édes száj programunk keretében 2019-ben 3 alkalommal (gyermeknap, nyári táborok, téli ünnepek) több mint 253 szervezeten keresztül, közel 32.000 gyermeknek és fiatalnak juttattunk édességsomagot, ami kekszet, csokoládét, üdítőt, rágógumit és egyéb finomságokat tartalmazott. A téli ünnepekkor saját szervezeteinknek konzervet is tettünk a csomagba. A program során kiosztott csomagok összértéke meghaladta a 80 millió forintot.

Nemzetközi kapcsolatok:

- A Magyar Élelmiszerbank Egyesület tagja az Élelmiszerbankok Európai Szövetségének (Federation Europeen des Banques Alimentaires – FEBA - www.eurofoodbank.org). Elnökünk, Cseh Balázs a FEBA elnökségének tagjaként egész évben aktívan részt vett a Szövetség munkájában.
- 2019-ben lezárult a munka a 2015-ben indult, REFRESH elnevezésű, a Wageningeni Egyetem vezetése alatt futó nemzetközi kutatási projektben, ami a FUSIONS projekt folytatásaként annak eredményeire épít, és amelyben konzorciumi tagként vettünk részt. A projekt alapvető célja az élelmiszer-pazarlás elleni küzdelem volt. Egyesületünk 2 területen vett részt a munkában: lakossági kutatásában, illetve egy vállalatokat és egyéb szervezeteket összefogó önkéntes platform modelljének létrehozásában.
- Az Élelmiszerbank 2017-ben csatlakozott az iRexfo elnevezésű nemzetközi projekthez. Az iRexfo egy olyan demonstrációs projekt, amelyet az EU a LIFE program keretében finanszíroz, azzal a céllal, hogy csökkentse az élelmiszer-hulladékok mennyiségét egy olyan innovatív megközelítés révén, amely egyrészt ösztönözi az élelmiszerfeleslegek karitatív célú felhasználását, másrészt támogatja a már nem fogyasztható élelmiszerek energiatermelés céljából történő újrahasznosítását. A projekt vezetője a Perugiai Egyetem, a konzorciumnak 3 országból 11 tagja van, köztük a Magyar Élelmiszerbank Egyesület.

Megjegyzés a pénzügyi beszámolóhoz

- A készletek állománya év végén 299.410 ezer forint volt, a tavalyi 210.983 ezer forinttal szemben, melynek elsődleges oka, hogy december utolsó heteiben jelentősebb mennyiségű adományt kaptunk, amit csak az új évben tudtunk elkezdni osztani, valamint, hogy a kapott adományok struktúrája 2019-ben eltolódott a magasabb tápértékű, és magasabb értékű élelmiszerek felé.

- A pénzeszközök állománya 68.518 ezer forintra nőtt a nyitó 56.125 ezer forinthez képest 2019. év végére, az év végén befolyt jelentősebb pénzádományoknak köszönhetően, illetve az iRexfo nemzetközi projekt támogatás egyik részletét is megkaptuk.
- Az értékpapírok és hosszú lejáratú befektetések állományában strukturális változás és jelentős növekedés történt: 2019-ben az állomány 152.733 ezer forint volt összesen (ez 2018-ban összesen 122.549 ezer forint volt), amelyből 20.552 ezer forint rövid lejáratú értékpapír (a 2018 év végi 102.181 ezer forinttal szemben). A szoros költséggazdálkodásnak és az adományozói kedv növekedésének köszönhetően az elmúlt évek során felhalmozott tartalékokból közép és hosszútávú stratégiai célokat tervezünk megvalósítani, például az ország északkeleti részében egy újabb helyi Élelmiszerbank létrehozását. Az Élelmiszerbank elmúlt években tapasztalható növekedésével a fix költségek jelentősen nőttek, a működés folyamatos fenntartásához a stabil pénzügyi háttér elengedhetetlen.
- A követelések egyenlege 2019. december 31-én 6.270 ezer forint volt, amely hasonló, mint az előző évben (6.275 ezer forint). A 2019. év végi követelésállományban nincs késedelmes vagy lejárt követelés.
- Aktív időbeli elhatárolásként 2019. december 31-én 53.125 ezer forintot tartottunk nyilván, amely jelentős növekedés 2018-hoz képest. Ennek nagy része a 2019-es áruházi gyűjtéshez kapcsolódó partneri támogatás, amely 2020-ban került kifizetésre, további kisebb támogatások (pl. Együnk Egymásért), melyek pénzügyi rendezése január-februárban történt; valamint projekt költségek és kiadások elhatárolása. 2019-ben lezárult a Refresh nemzetközi projekt, amelynek utolsó részletét (16.195 ezer forint értékben) az évre elszámoltuk.
- A rövid lejáratú kötelezettségek év végi egyenlege 2019. év végére 13.771 ezer forint, ami közel hasonló, mint 2018 év végén (13.000 ezer forint). Év végi jelentős kötelezettségek: szállítóállomány (2.172 ezer forint), vevői kaució (2.427 ezer forint), adókötelezettség (4.418 ezer forint) és bér- és járulékkötelezettség (4.221 ezer forint).
- A passzív időbeli elhatárolások állománya 1.161 ezer forintra csökkent 2019. év végére (5.193 ezer forintról), amely csökkenést elsősorban a nemzetközi projektekhez kapcsolódó elhatárolások kifutása okozta.
- A 2019. évi tevékenység eredménye (közhasznú és vállalkozási együttesen) 155.664 ezer forint pozitív eredménnyel zárta, a 2018-as évi 143.089 ezer forinttal szemben. A jelentős növekedés több tényező együttes hatása: az összes bevétel jelentősen növekedett (878 millió forinttal), amely elsősorban a készletadomány mennyiségi és értékbeli növekedésének hatása (nagyjából 855 millió forint), melyet ellensúlyozott az anyagi jellegű ráfordítások közel 20 millió forintos és a személyi jellegű ráfordításaink közel 19 millió forintos növekedése. A növekedés elsősorban az Egyesület megnövekedett tevékenységének köszönhető. A működésvolumen jelentős növekedéséből, illetve az ingatlanokkal kapcsolatos, a magasabb kihasználtsággal járó többlet kiadásokból adódóan növekedtek a kiadások, valamint a Jótékonyha projekt bővítése is a ráfordítások növekedésével járt.
- Az értékesítés nettó árbevétele 60.466 ezer forintra nőtt 2019-ben (amely 17.079 ezer forintos növekedés 2018-hoz képest), a Jótékonyha projekt bővülésének és a raktárkiadáshoz kapcsolódó bevételek csökkenésének nettó hatásaként.
- Az egyéb bevétel összesen 7.532.771 ezer forint volt 2019-ben (2018-ban 6.671.851 ezer forint), amely az év során kapott készlet- és pénzádományok, valamint a kapott költségtérítések értéke. A növekedés a kapott adományok összértékében történt jelentős emelkedésnek köszönhető, ami egyrészt mennyiségi, másrészt a kapott adomány

jellegéből adódó értéknövekedés hatása. Ezzel összhangban van az egyéb ráfordítások jelentős növekedése is.

- Az egyéb bevételeken belül az adományok értéke 2019-ben 7.467.221 ezer forint, amelyből 7.298.974 ezer forintot gazdasági társaságoktól és egyéb szervezetektől, 172.174 ezer forintnyi adományt pedig magánszemélyektől kaptunk (amelyből 149.890 ezer forint értékű készletadomány a karácsonyi gyűjtés során érkezett).
- Az anyagjellegű ráfordítások összege 72.097 ezer forintról 91.972 ezer forintra nőtt 2019-ben, elsősorban a működésvolumen jelentős növekedéséből, illetve az ingatlannal kapcsolatos, a magasabb kihasználtsággal járó többlet kiadásokból adódóan, a folyamatos hatékony költséggazdálkodás mellett. Az anyagjellegű ráfordítások egy jelentős része (23.716 ezer forint) a Jótékonyha projekthez kapcsolódik, a 2019-es tevékenységbővüléssel és a bevételnövekedéssel összhangban.
- Személyi jellegű ráfordítások 18.355 ezer forinttal nőttek 2018-hoz képest (77.449 ezer forintról 95.804 ezer forintra), amelyet egyrészt a Jótékonyha projektbővüléshez elengedhetetlen alkalmazotti állomány bővülése (+2 fő), másrészt az alpműködéshez szükséges dolgozók bérének versenyképessé tétele miatti növekmény okozott.
- A 2019-es évben az Egyesület számára felajánlott adományok és támogatások megoszlása a következő volt:
  - Központi költségvetés pénzbeli támogatás összege: 10.000 ezer Ft
  - Projektekhez kapcsolódó pénzbeli támogatás, adomány és külföldről érkező költségtérítések 2019-ben bevételként elszámolt összege: 55.969 ezer Ft (amelyből aktuálisan a tárgyévben 37.556 ezer forint érkezett meg.)
  - Magánszemélyektől érkező pénzbeli támogatás összege 22.284 ezer forint összesen (melyből SZJA 1%-os felajánlásösszege 3.928 ezer forint)
  - Magánszemélyektől érkező termék (élelmiszer) adomány (gyűjtés): 149.890 ezer forint
  - Gazdasági társaságoktól és egyéb szervezetektől érkező támogatás összesen 7.298.974 ezer forint volt (élelmiszeradomány: 7.171.595 ezer forint, és pénzbeli támogatás összege: 127.379 ezer forint).

Budapest, 2020. június 10.

Az Egyesület pénzügyi beszámolóját, közhasznúsági jelentését és szakmai beszámolóját a Közgyűlés 2020. június 10-én elfogadta.

Cseh Balázs
elnök